

Nr 532.

Av herr **Svensson** i Göteborg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 145, angående anslag för budgetåret 1950/51 till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m.

I propositionen nr 145 angående anslag för budgetåret 1950/51 till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. har Kungl. Maj:t jämväl be- gärt bemyndigande att meddela bestämmelser om understöd åt sjömän vid arbetslöshet i utländsk hamn. Till grund för propositionen i denna del har legat ett av 1946 års sjömanskommitté avgivet betänkande angående sjö- folkets arbetslöshet i utländsk hamn (SOU 1949:51), vars huvudlinjer återgivits i propositionen.

Då sjömän drabbats av arbetslöshet i utländska hamnar, ha de hittills i regel varit hänvisade till att vid nödläge på grund av arbetslösheten begära ekonomiskt bistånd av svensk konsul. Dyligt bistånd skall enligt nu gäl- lande bestämmelser härom till fullo återbetalas. Någon möjlighet att i likhet med arbetslösa i Sverige erhålla kontantunderstöd från arbetslöshetsnämnd eller hyreshjälp har icke förelegat. Oaktat de flesta av de ombordanställda tillhöra erkänd arbetslöshetskassa, har understöd från sådan kassa icke utgått i utländska hamnar med undantag för Narvik, beträffande vilken hamn särskilt medgivande om understödsutbetalning kunnat lämnas av tillsynsmyndigheten för erkända arbetslöshetskassor genom tillmötesgående från norska myndigheter. Arbetslöshetsfallen bland de ombordanställda i utlandet ha därjämte ofta blivit långvariga, då den arbetsförmedling, som kunnat stå till buds i utlandet, i många fall icke varit ändamålsenligt an- ordnad. De hittillsvarande förhållandena ha inneburit en orättvisa gentemot de ombordanställda med hänsyn till att en inom den svenska handelsflottan verksam sjöman, som blir oförvållat arbetslös i utlandet, på grund av sin arbetsinsats inom det svenska näringslivet och sin skattebetalning uppen- barligen bör vara berättigad att åtnjuta samma understödsförmåner och att erhålla samma hjälp för arbetslöshetens hävande genom ändamålsenlig ar- betsförmedling som en oförskyllt arbetslös i Sverige. Avsaknaden av åtgär- der för samverkan mellan den offentliga arbetsförmedlingen i Sverige och de av svenskt sjöfolk i vissa hamnar anlitade arbetsförmedlingarna samt bris- ten på lämplig arbetsförmedling i många för svensk utrikessjöfart viktiga hamnar ha vidare till skada för sjöfartsnäringen medfört, att svenska fartyg, särskilt sådana, som icke regelmässigt anlöpa svensk hamn, vid åtskilliga tillfällen kommit att sakna tillgång till svenskt sjöfolk i önskvärd och er- forderlig utsträckning, trots att arbetslöshet samtidigt kunnat föreligga

bland de svenska sjömännen i utlandet. Det är under dessa förhållanden ägnat att väcka tillfredsställelse, att förslag till avhjälpande av dessa missförhållanden nu framlagts av Kungl. Maj:t.

Det förslag, som i propositionen framlägges beträffande understödsverksamhetens anordnande under nästa budgetår, synes emellertid i ett avseende icke tillfredsställande. Föredragande statsrådet förordar för nästa budgetår endast hjälpverksamhet i fråga om Antwerpen och New York. Att åtgärder böra vidtagas med hänsyn till arbetslöshetsförhållandena i de två nämnda hamnarna, vilka torde vara de i förevarande hänseenden mest betydelsefulla för den svenska utrikessjöfarten, är uppenbart. I Antwerpen företagas ett mycket stort antal på- och avmönstringar av svenskt sjöfolk till följd av att den svenska sjöfarten på denna hamn, vilken länge varit betydande, tenderat att tilltaga efter det andra världskriget. Särskilt sedan ett flertal svenska fartygslinjer med Antwerpen som den ena av sina sluthamnar tillkommit, har hamnen kommit att bli den för sjöfartsnäringens arbetsmarknad avgjort viktigaste på den europeiska kontinenten. New York intar en ännu mera klart dominerande ställning bland de nordamerikanska atlanthamnarna på grund av den livliga trafiken från Skandinavien till denna hamn och på grund av det stora antal fartygslinjer, som upprätthålla trafik på Nord-, Mellan- och Sydamerika med New York och närliggande hamnar som slutpunkt.

Även på Stilla havet upprätthålla emellertid ett flertal svenska rederier trafik, och ett stort antal svenska fartyg anlöpa därför regelbundet hamnar på Förenta staternas västkust. Inom detta område har omsättningen av sjöfolk i hög grad koncentrerats till San Francisco, där arbetslöshet under de senaste åren stundom förekommit i en omfattning som ingivit bekymmer. Svårigheterna i denna hamn ha givetvis blivit särskilt framträdande genom de geografiska hindren för förbindelse icke blott med hemlandet och dess arbetsmarknad utan även med exempelvis atlanthamnarna. Det sjöfolk, som arbetar inom den bland annat ur valutasynpunkt särskilt värdefulla sjöfarten på Stilla havet, torde med stor rätt kunna rikta kritik mot tanken att hjälpåtgärder vid arbetslöshet skulle vidtagas i New York men icke i San Francisco, varigenom bland annat atlantfartens arbetslösa skulle bli i tillfälle att erhålla understöd från sin arbetslöshetskassa, medan samma rätt skulle förvägras stillahavsfartens. Kostnader för särskilda administrativa anordningar bli icke erforderliga, därest hjälpverksamheten utsträcker att omfatta även San Francisco, där lönat generalkonsulat finnes och arbetsförmedling — liksom i New York och flera andra hamnar — bedrivs av det av skandinaviska redar- och sjöfolksorganisationer upprättade Scandinavian Shipping Office. Vidare kan den av Svenska sjöfolksförbundet anställda lokalombudsmannen biträda i fråga om utbetalningar från Sjöfolkets arbetslöshetskassa. Med hänsyn till såväl rättvisesynpunkterna som behovet av

hjälpverksamhet i San Francisco, där arbetslöshetsproblemet vid en eventuell konjunkturförsämring inom sjöfarten säkerligen skulle bli särskilt svårbemästrat, synes det vara uppenbart, att hjälpverksamheten från sin begynnelse bör omfatta även San Francisco. Någon uppräknig av äskade medelsanvisningar synes icke erforderlig till följd härav.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen vid sin behandling av propositionen nr 145 måtte uttala, att hinder icke möter för att den i propositionen föreslagna hjälpverksamheten bland sjöfolk i utländsk hamn under nästa budgetår organiseras förutom i Antwerpen och New York jämväl i San Francisco.

Stockholm den 13 april 1950.

Jerker Svensson.

Carl Lindberg.

Sven Gustafson

Elis Håstad.

i Göteborg.
